

До председателя на научно жури
СА „Д. А. Ценов“
катедра „Финанси и кредит“
Свищов

Становище
по процедура за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Надежда Георгиева Благоева, (научна специалност 05.02.05 „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“), член на научно жури съгласно заповед 925/2.10.2017

Автор на дисертационния труд: Гергана Костадинова Костова, № D010214128

Тема на дисертационния труд: Финансово управление на обществените поръчки в българските общини

Научен ръководител: проф. д-р Андрей Захариев

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на така представения ми за изготвяне на становище дисертационен труд са финансовите аспекти в процеса на обществени поръчки, осъществяване от местните органи на управление, а негов обект – обществените поръчки, осъществявани от българските общини.

Основна цел, която авторката си поставя чрез разработване на настоящото изследване, е да се предложат мерки за усъвършенстване процеса на управление на обществени поръчки, провеждани от българските общини, което да спомогне за ефективното изразходване на общински и европейски средства. За постигането на посочената цел са поставени и в последствие решени шест изследователски задачи, за които авторката е използвала определен инструментариум: емперико-приложен анализ, метод на сравнението, на групировката, графичен и други методи. Въз основа на акуратно формулираните си цел, задачи, предмет и обект на дисертационния труд докторантката отстоява своята теза, а именно: законодателните пропуски, допусканите нарушения и многобройните обжалвания по съдебен ред при обществените поръчки, обявявани от българските общини, са предпоставка за неефективно изразходване на общински и европейски средства, което налага анализ, развитие и усъвършенстване процедурите по възлагане с оглед максимална защита финансовите интереси на общините като възложител по ЗОП.

Общият обем на дисертационния труд възлиза на 237 стандартни страници, разпределени в увод, 3 глави, заключение, използвана литература и приложения. Направеният анализ и изводи са подпомогнати от богат илюстративен материал, който включва 40 фигури и 11 таблици. В тяхна подкрепа са допълнени още осем приложения, съдържащи данни, въз основа на които докторантката е извършвала своите изчисления.

Дисертационният труд се отличава с класическа и стройна структура, разпределена във въведение, три глави, заключение, литература и приложения. Цялостното изложение е добре балансирано и като обем е с почти равен брой страници на първа и трета глава и по-малко във втора. Тясно обвързано е с поставените в увода цели и задачи.

Първата част на настоящото изследване е посветено на същността, възникването и развитието на обществени поръчки в България. Последователно е разкрито тяхното възникване, като са проследени множеството промени в законодателството, уреждащо процедурата им. Прецизирано е определението за процеса на обществените поръчки, като специално внимание е отделено на значимата им роля в развитието на българската икономика, а в последствие – и в процеса на фискална децентрализация в нашата страна. Именно като продължение втора глава анализира обществените поръчки в българските общини. За целите на изследването те са групирани в четири категории, като са разграничени основните видове разходи по бюджетни параграфи. В последствие се анализира процеса на осъществяване на обществени поръчки във функция „Образование“ и по-конкретно детските градини и училища, като е обърнато внимание на някои специфики, произхождащи от дейността им. Подробно детайлизирани са етапите на обществената поръчка в българската община, като са диагностицирани основните пропуски, грешки и нарушения.

Трета глава третира проблема за усъвършенстване процеса на финансово управление на обществените поръчки в българските общини. Подробно разгледани са средствата, изразходвани по програми на ЕС през първия програмен период и на проектите, реализирани до момента от втория такъв. Интерес представлява установената от докторантката силна концентрация на възложители и изпълнители, тъй като малка част от тях от - 10% - съответно възлагат и изпълняват над 70% от всички поръчки. В последователния ход на изследването докторантката анализира проектите за енергийна ефективност, придобили особена значимост за някои общини. В последствие са разкрити конкретни нарушения при осъществяването на обществени поръчки, които ощетяват местните бюджети, а като сентенция са разгледани възможни решения за подобряване финансовото им управление. С цел да се избегне субективизмът и да се преодолеят най-често срещаните нарушения, докторантката задава своя собствена комплексна оценка за избор на изпълнител по специално разработена формула, съдържаща множество компоненти, като я модифицира в зависимост от сферата, в която тя би била приложима.

Своето изследване докторантката базира на дълъг списък от литературни източници, общо 86, част от които и интернет издания и документи.

Изследователският труд е допълнен от общо 8 приложения, съдържащи данните, въз основа на които авторката прави своите изчисления, изводи и препоръки.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Така избраната от автора тема на дисертационния труд е посветена на проблем с наистина изключителна актуалност. Доказателство за това са прекалено честите промени на законодателството, уреждащо процедурите на обществените

поръчки, което за период от около 20 години е променяно 27 пъти. От друга страна както и докторантката категорично подчертава в изследването си, злоупотребите с финансовото управление на обществените поръчки са характерни не само за нашата, но и други европейски държави. И на трето, но не и последно място, административният капацитет на общините в България е различен, понякога липсват хора, които са в състояние правилно да изведат самата процедура по възлагане. Именно поради това изработването на унифицирана методология, която да бъде акуратно спазвана, е въпрос, който може в голяма степен да реши проблемите в сферата на управление на обществените поръчки в общините.

Цялостният труд е изложен на разбираем и научно аргументиран стил, който очевидно е резултат от добрата предварителна подготовка на докторантката. Тя показва висока компетентност и задълбоченост при разработване на настоящия проблем, с лекота борави със съответната терминология, в състояние е да интерпретира представените резултати и извежда аргументирани изводи, изведени в края на всяка отделна глава.

Авторефератът, представен към дисертационния труд, е разработен в обем от 38 стандартни страници. Характеризира се с коректно, пълно и стегнато отражение на основните моменти и изводи от съдържанието на научното изследване. В него авторката е включила част от по-важните фигури и елементи. Напълно отговаря на възприетите норми за съставяне и структуриране на автореферат. Открити са три насоки за бъдещи изследвания по тематиката на дисертацията, които са наистина естествено продължение на настоящия труд.

Пряко свързани с тематиката на дисертационния труд са общо пет самостоятелни публикации, от които 2 статия и 3 научни доклади. Научно-изследователските и преподавателски умения на докторантката са подчертани и от издаденото от нея учебно помагало по „Финанси – методическо ръководство”.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приносните моменти на така разработения научен труд са открити и акуратно формулирани в автореферата. Те правилно представят съдържанието и идеите, залегнали в дисертацията. Общият им брой е пет, от които по-важни са следните:

Първо. Въз основа на обстоен анализ са открити основните промени в законодателството, като се очертават необходимите промени за премахване на субективизма при избор на изпълнител на обществена поръчка. Извежда се и се дефинира същността на процеса на осъществяване на обществена поръчка в процесуален и институционален аспект.

Второ. Извежда се групировка и идентифицира структурна специфика на основните видове разходи, бюджетирани чрез обществените поръчки, насочени за задоволяване потребностите на местното население съобразно критерия големина на общините-възложители.

Трето. Разкрити са обобщени ключови основни грешки, пропуски и криминални нарушения, които могат да бъдат допускани на всеки един етап от осъществяването на дадена поръчка.

Четвърто. Очертани са основните етапи на осъществяване на процеса на обществени поръчки, финансиране със средства на ЕС, както и рисковете пред неговото финализиране, грешките, пропуските и нарушенията, които водят след себе си до спиране на изплащаните средства към общината по съответната програма и ерозират нейната финансова стабилност.

Пето. Дефинирани са основни мерки за борба с корупцията, обоснована е методика за избор на изпълнител на обществена поръчка в сферата на доставките, услугите и строителството.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Бих искала да препоръчам на докторантката да продължи наистина своите научни търсения особено по точки две и три от така зададените насоки да бъдеща изследователска работа като едни от най-интересните и критични проблеми в тематиката на финансовото управление на обществените поръчки.

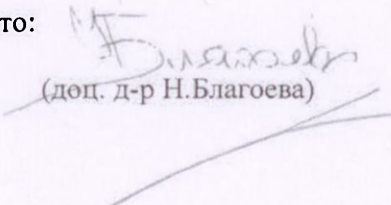
V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

В заключение считам, че представеният за разглеждане дисертационен труд на тема „**Финансово управление на обществените поръчки в българските общини**“ е изцяло в завършен вид и има характер на сериозно и задълбочено научно изследване. Дисертацията съдържа приноси, които обогатяват съществуващите знания и намират приложение в практиката, като отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение.

Посоченото по-горе ми дава основание с убеденост да дам своята положителна оценка, като препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на научната и образователна степен „доктор“ на **Гергана Костадинова Костова** по научна специалност 05.02.05 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка.

11.11.2017

изготвил становището:

(доц. д-р Н.Благоева)